

บทความวิชาการ Hot Issue

(มกราคม 2559)

การปฏิรูปด้านพลังงาน

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ <http://www.parliament.go.th>

การปฏิรูปด้านพลังงาน

นายอติวิทย์ แสงสุวรรณ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานบริการวิชาการ 2 สำนักวิชาการ

ในช่วงเวลา 40 กว่าปีที่ผ่านมา ราคาพลังงานในตลาดโลกได้ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ประเทศไทยเป็นอีกประเทศหนึ่งที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศ การปรับเพิ่มขึ้นของราคาพลังงานแต่ละครั้งจึงส่งผลกระทบต่อภาวะค่าครองชีพประชาชน ภาวะเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะประชาชนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้น้อย ซึ่งเป็นประชาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศ นอกจากนี้ปัญหาราคาพลังงานที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ และค่าครองชีพประชาชนแล้ว การใช้พลังงานที่เผาผลาญพลังงานประเภทฟอสซิล (ที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ และถ่านหิน) ยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gases) ซึ่งจะทำให้โลกร้อนขึ้น ภาวะอากาศจะเปลี่ยนแปลงในระดับที่รุนแรงมากขึ้น เกิดภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติมีความถี่และรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ จากการรวบรวมประเด็นปัญหา การดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการด้านพลังงาน ประเทศไทยยังมีข้อบกพร่องหลายประการที่เป็นปัญหาและเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนนโยบายพลังงาน กล่าวคือ (คณะกรรมการปฏิรูปพลังงาน, 2558)

1. รูปแบบการกำหนดนโยบายพลังงานที่ผ่านมา คือ ถูกกำหนดจากรัฐบาลและผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานกลางด้านพลังงานไปสู่หน่วยงานระดับปฏิบัติการ ผู้ประกอบการ และประชาชน ขาดการมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการและหรือความรู้ (Energy Literacy) ความเข้าใจที่แท้จริงและตรงกันของทุกภาคส่วน ซึ่งส่งผลถึงความเชื่อมั่นในนโยบายพลังงานของภาครัฐ และเกิดการต่อต้านจากภาคประชาชนบางส่วน เป็นอุปสรรคโดยตรงต่อการพัฒนาและความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศ

2. ภาคประชาชนบางส่วนยังแสดงความไม่ไว้วางใจในการทำงานของหน่วยงานของรัฐนำไปสู่การถกเถียงและการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพลังงานของประเทศในลักษณะที่ทำให้สังคมมีความสับสนในความถูกต้องของข้อมูลและนโยบาย/มาตรการของภาครัฐ

3. ภาครัฐมีการกำกับควบคุมกิจการพลังงานในระดับสูง ซึ่งไม่อำนวยความสะดวกอย่างเสรีและเป็นธรรม เช่น การแทรกแซงราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และการควบคุมค่าการตลาดจนทำให้ผู้ประกอบการหลายรายต้องประสบปัญหาการขาดทุนและปิดสถานีบริการน้ำมันหรือขายธุรกิจ (ดังที่ได้เกิดขึ้นกับบริษัทค้าปลีกน้ำมันต่างชาติ BP, Q8, Jet และ Petronas) ทำให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีส่วนแบ่งในตลาดค้าปลีกน้ำมันมากที่สุดดังในปัจจุบัน

4. รัฐบาลในอดีตได้แทรกแซงในตลาดน้ำมันเชื้อเพลิงโดยการอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงบางประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซ LPG และน้ำมันดีเซล การอุดหนุนและการตรึงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเหล่านี้ได้ทำให้มีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ไม่รู้คุณค่า และทำให้เกิดการเบียดเบียนในตลาด

น้ำมันเชื้อเพลิงขึ้น มีการใช้ก๊าซ LPG และน้ำมันดีเซลมากเกินไป และในขณะเดียวกัน กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงเหล่านี้ก็มีฐานะเป็นหนี้ในระดับที่สูงเกินไป

5. การใช้ก๊าซธรรมชาติที่ค้นพบได้ในประเทศอยู่ในระดับที่เพิ่มสูงขึ้นจนกระทั่งไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ขณะที่การผลิตไฟฟ้าต้องอาศัยก๊าซธรรมชาติในระดับที่ค่อนข้างสูง การพึ่งพาเชื้อเพลิงเพียงชนิดเดียวในอัตราที่สูงมากเกินไปก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านมั่นคงในการผลิตไฟฟ้าของประเทศ

6. นอกจากนั้น ยังมีกระแสต่อต้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิง ทำให้การขยายกำลังการผลิตไฟฟ้าทำได้ยากขึ้น

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปพลังงานเพื่อขจัดอุปสรรค สร้างความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ด้านพลังงาน ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อเสนอกรอบแนวทางการปฏิรูประบบพลังงานของคณะกรรมการการปฏิรูปพลังงาน สภาปฏิรูปแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบแนวทางการปฏิรูปออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ (คณะกรรมการการปฏิรูปพลังงาน, 2558)

1. โครงสร้างราคาเชื้อเพลิง โดยประเด็นสำคัญการปฏิรูปคือการสร้างระบบราคาเชื้อเพลิงที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยภาครัฐควรยกเลิกการอ้างอิงราคา ณ โรงกลั่น ที่เป็น Import Parity กับราคาน้ำมันสำเร็จรูปจากสิงคโปร์ โดยให้กลไกตลาดเสรีเป็นตัวกำหนดราคา ภาครัฐต้องยกเลิกการแทรกแซงราคาขายปลีกน้ำมันเชื้อเพลิงผ่านบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และการควบคุมค่าการตลาด เพื่อเปิดโอกาสให้มีผู้ประกอบการค้าน้ำมันเข้ามาแข่งขันกันมากขึ้น กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงควรเป็นกลไกในการรักษาเสถียรภาพราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในช่วงภาวะวิกฤติน้ำมันเท่านั้น และควรยกเลิกการใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงที่เก็บจากน้ำมันเชื้อเพลิงประเภทหนึ่งไปอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอีกประเภทหนึ่ง (Cross Subsidy) ส่วนการอุดหนุนเชื้อเพลิงชีวภาพ (เอทานอลและไบโอดีเซล) ภาครัฐควรใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

2. ระบบบริหารจัดการและกำกับกิจการพลังงาน สำหรับกรอบแนวทางการปฏิรูปที่สำคัญ ได้แก่ การเพิ่มการมีส่วนร่วม (Participatory) ของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาคประชาชนในการ ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับการดำเนินงานของรัฐและกิจการพลังงาน ควรแยกกิจการโครงสร้างพื้นฐานที่มีการผูกขาดโดยธรรมชาติ (Natural Monopoly) เป็นเอกเทศจากกิจการอื่น ๆ โดยสร้างองค์กรของรัฐ ให้เป็นผู้ดำเนินกิจการโครงสร้างพื้นฐานที่มีการผูกขาดโดยธรรมชาติดังกล่าวเป็นการเฉพาะ เช่น การแยกระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติภายใต้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) การแยกระบบสายส่งไฟฟ้าทั้งแรงสูง (Transmission Lines) ภายใต้ กฟผ. และจำหน่าย (Distribution Lines ภายใต้ กฟน. และ กฟภ.) และภาครัฐควรเพิ่มทางเลือกของระบบการให้อนุญาตสำรวจและผลิตปิโตรเลียมได้หลายระบบ ที่ไม่จำกัดเฉพาะระบบการให้สัมปทาน ทั้งนี้ โดยการปรับปรุงพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ให้ไม่จำกัดการสำรวจหรือผลิตปิโตรเลียมเฉพาะภายใต้ระบบสัมปทานเท่านั้น

3. กิจการไฟฟ้า สำหรับกรอบแนวทางการปฏิรูปที่สำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนระบบการผลิตไฟฟ้าแบบกระจายตามแหล่งการใช้ (Distributed Generation System) เพื่อให้มีการซื้อไฟฟ้าจากภาค

ประชาชนและภาคธุรกิจเอกชนอย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งสร้างระบบการบริหารเครือข่ายไฟฟ้าแบบ Smart Grid และ Micro Grid และระเบียบการบริหารจัดการเครือข่ายไฟฟ้าที่สามารถตอบสนองกับความต้องการ (Demand Response Program) รวมถึงการลดการผูกขาดในกิจการไฟฟ้าทั้งระบบ โดยแยกกิจการสายส่ง (Transmission Network) และกิจการระบบไฟฟ้า (System Operator) ออกจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นองค์กรใหม่โดยเฉพาะ และให้ผู้ผลิตไฟฟ้ามีสิทธิส่งไฟฟ้าเข้าระบบแบบ Third Party Access พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการผลิตและซื้อขายไฟฟ้าเสรี

4. พลังงานทดแทนและประสิทธิภาพการใช้พลังงาน สำหรับประเด็นการปฏิรูปพลังงานทดแทน และประสิทธิภาพการใช้พลังงาน กรอบแนวทางการปฏิรูปหลัก คือ การส่งเสริมให้มีการใช้ ผลิต และจำหน่ายพลังงานทดแทนที่เป็นธรรม การเพิ่มประสิทธิผลของนโยบายพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน รวมถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างครบวงจร (Bio-based Energy, Bio-based Industry, Bio-based Economy) กล่าวคือ การส่งเสริมให้ประชาชนเป็นทั้งผู้ใช้ ผู้ผลิตและจำหน่ายพลังงาน จัดให้มีนโยบายส่งเสริมพลังงานทดแทน และพลังงานหมุนเวียนอย่างต่อเนื่องจริงจัง ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อให้เกิดอุตสาหกรรมพลังงานชีวภาพและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอย่างครบวงจร และการส่งเสริมให้มียานยนต์ไฟฟ้าและเพิ่มการใช้พลังงานไฟฟ้าในระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (โดยเฉพาะพลังงานทดแทน) เป็นต้น

นอกจากกรอบแนวทางการปฏิรูประบบพลังงานของคณะกรรมการการปฏิรูปพลังงาน สภาปฏิรูปแห่งชาติแล้ว ประชาชนในหลายภาคส่วนยังได้ให้ข้อเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อ เวทีเสวนา ซึ่งจัดโดยกลุ่มองค์กร ภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมประเด็นที่น่าจะเป็นประโยชน์ประกอบการขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปพลังงาน ดังนี้

1. ควรยกเลิกระบบสัมปทานพลังงานน้ำมัน ให้มีการนำระบบแบ่งปันผลผลิตมาร่วมพิจารณา หรือขอให้รัฐบริหารจัดการเองทุกกระบวนการ โดยการจัดตั้งบรรษัทปิโตรเลียมแห่งชาติ และบริษัทน้ำมันแห่งชาติ แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยให้รัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้ โดยดำเนินการแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.2514 ทั้งนี้ ในการจัดทำสัมปทานและสัญญาต่าง ๆ ของรัฐจะต้องมีกระบวนการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนและเปิดพื้นที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558)

2. ไม่ควรให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเพียงหน่วยเดียวดูแลการบริหารจัดการด้านพลังงานเพราะอาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาการทุจริตและความไม่โปร่งใสได้ (คณะกรรมการการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558)

3. แยกการกำกับดูแล การกำหนดนโยบาย และการดูแลผลประโยชน์ของรัฐในฐานะของผู้ถือหุ้น ออกจากกันอย่างชัดเจน รวมทั้งไม่ให้ข้าราชการที่มีหน้าที่กำกับดูแลหรือมีอำนาจตามกฎหมายในการกำหนดนโยบายที่อาจให้คุณหรือโทษต่อกิจการเป็นกรรมการในบริษัทมหาชนที่รัฐถือหุ้นที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ (กลุ่มปฏิรูปพลังงานเพื่อความยั่งยืน, 2557)

4. เพิ่มการแข่งขันในธุรกิจน้ำมันโดยให้กิจการที่มีการแข่งขันของรัฐ วิสาหกิจ (ทุกแห่ง) เข้ามาอยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า ยกเว้นในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะดูแลอยู่แล้ว (กลุ่มปฏิรูปพลังงานเพื่อความยั่งยืน, 2557)

5. ควรหลีกเลี่ยงการใช้ราคาพลังงานเป็นเครื่องมือในการให้สวัสดิการสังคมแก่ประชาชน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการอุดหนุนราคาพลังงานแก่ประชาชนบางกลุ่ม ตามนโยบายรัฐบาล ควรทำเท่าที่จำเป็นเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย โดยไม่ให้กระทบต่อกลไกตลาด และให้ใช้งบประมาณแผ่นดินโดยกำหนดกรอบการใช้งบประมาณที่ชัดเจน เพื่อความโปร่งใส เป็นธรรม และเพื่อรักษาวินัยทางการคลัง หรือให้เป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายกำหนดกรอบการใช้งบประมาณเพื่อการอุดหนุนและสวัสดิการสังคม (Pro Poor Law) (กลุ่มปฏิรูปพลังงานเพื่อความยั่งยืน, 2557)

6. เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีตัวแทนของภาคประชาชนและภาควิชาการ เข้าไปเป็นกรรมการในคณะกรรมการระดับชาติชุดต่าง ๆ ทั้งด้านกรรมกรนโยบาย และกรรมการกำกับกิจการรวมทั้งมีข้อเสนอให้จัดตั้งสภาประชาชนเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและปิโตรเลียม (โครงการเวทีภาคีพัฒนาประเทศไทย Thailand Development Forum (TD Forum) สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, 2557)

7. ตั้งสำนักงานสารสนเทศด้านพลังงานแบบ EIA ของสหรัฐฯ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่ต้องการและทำหน้าที่ในการเผยแพร่ข้อมูล โดยโอนงานและบุคลากรการจัดเก็บข้อมูลของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงานและสำนักงานนโยบายและแผนพลังงานมาที่องค์กรใหม่นี้ และขยายขอบเขตการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลด้านพลังงานและปิโตรเคมีจากส่วนราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ทั้งในระดับมหภาคและระดับจุลภาค เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลด้านพลังงาน ที่สมบูรณ์และเป็นที่ยอมรับ (กลุ่มปฏิรูปพลังงานเพื่อความยั่งยืน, 2557)

บทสรุปและข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

จากการศึกษาบริบทและกรอบแนวทางการปฏิรูประบบพลังงานของของคณะกรรมการการปฏิรูปพลังงาน สภาปฏิรูปแห่งชาติ ตลอดจนข้อเสนอและความคิดเห็นจากหลายภาคส่วน ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิรูปพลังงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาเห็นว่ากระบวนการปฏิรูประบบพลังงานเพื่อให้ประเทศไทยมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ควรยึดหลักสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างธรรมาภิบาลในการกำกับกิจการพลังงาน กิจการพลังงานเป็นกิจการที่มีมูลค่าสูง เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรสาธารณะของประเทศ และส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศเพราะพลังงานถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายกำกับกิจการพลังงานต้องยึดหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส ชัดเจนและเป็นธรรม โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายพลังงาน กำกับกิจการพลังงาน และการตรวจสอบการจัดการทรัพยากรพลังงาน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ สร้างความโปร่งใส และเป็นธรรมกับเจ้าของทรัพยากร รวมถึงลดความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรพลังงานของประเทศด้วย

2. ส่งเสริมการแข่งขันและลดการผูกขาดในธุรกิจพลังงาน โดยธุรกิจพลังงานที่มีการผูกขาดโดยเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจรายเดียวและเป็นกิจการที่มีผลกระทบต่อค่าครองชีพของประชาชน เช่น โรงแยกก๊าซธรรมชาติ ท่อก๊าซธรรมชาติ รัฐบาลควรเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีหรือหากกิจการนั้นต้องลงทุนสูงเอกชนไม่สามารถแข่งขันได้ ควรโอนกิจการนั้นมาเป็นของรัฐหรือให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการโดยให้รัฐถือหุ้น 100%

3. ธุรกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมควรเป็นของรัฐหรือหากเป็นรัฐวิสาหกิจรัฐควรเป็นผู้ถือหุ้น 100% เพราะทรัพยากรปิโตรเลียมถือทรัพยากรสาธารณะซึ่งประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของ การให้เอกชนแสวงหาผลประโยชน์และกำหนดราคาปิโตรเลียมอ้างอิงราคาในตลาดโลกจึงมีข้อบ อันจะก่อให้เกิดความขัดแย้ง ไม่เป็นธรรมและเอาเปรียบประชาชนผู้ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรพลังงานของประเทศ

4. รัฐบาลควรส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานอย่างจริงจังควบคู่ไปกับการปฏิรูปพลังงาน เช่น การเพิ่มแรงจูงใจให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในภาคอุตสาหกรรม ทั้งการอุดหนุนให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานและการจัดทำกรณีศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางในการดำเนินการและประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจากการประหยัดพลังงาน การเร่งพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเพื่อแก้ปัญหาการจราจรในเมืองใหญ่โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร การพัฒนาระบบขนส่งสินค้าทางระบบรางและทางน้ำ ซึ่งมีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการขนส่งด้วยรถบรรทุก รวมทั้งการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน โดยพัฒนาเทคโนโลยีตลาดให้สามารถทำงานได้จากการแข่งขันของพลังงานทดแทนประเภทต่าง ๆ ทั้งเอทานอล ไบโอดีเซลตลอดจนพลังงานหมุนเวียนประเภทต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมและสอดคล้องกับความสามารถเปรียบเทียบของการผลิตพลังงานทดแทนนั้น ๆ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ในการปฏิรูปพลังงานนั้น รัฐต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรเอกชน ประชาชน รวมถึงนักวิชาการทุกสาขาวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่อลดความขัดแย้ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการปฏิรูป สำหรับประเด็นสำคัญด้านพลังงานที่ควรมีการปฏิรูป คือ การจัดการทรัพยากรพลังงานให้มีความเป็นธรรมและเท่าเทียม ส่งเสริมการแข่งขันและลดการผูกขาดในธุรกิจพลังงาน สร้างธรรมาภิบาลในการกำกับนโยบายพลังงาน การเร่งพัฒนาระบบขนส่งมวลชน การพัฒนาระบบขนส่งสินค้าทางระบบรางและทางน้ำซึ่งมีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการขนส่งด้วยรถบรรทุก รวมถึงการปฏิรูปพลังงานทดแทนและการสร้างจิตสำนึกประชาชนในการใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการปฏิรูปพลังงาน อันจะทำให้ประเทศไทยมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ด้านพลังงานในระยะยาวต่อไป

บรรณานุกรม

- กลุ่มปฏิรูปพลังงานเพื่อความยั่งยืน. (2557). **แนวทางปฏิรูปพลังงานเพื่อความยั่งยืน**. สืบค้น 1 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.energyreform.in.th/>
- คณะกรรมการปฏิรูปพลังงาน. (2558). **วาระปฏิรูปที่ 10 : ระบบพลังงาน**. สืบค้น 26 ตุลาคม 2558 จาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrc2557/d051158-01.pdf
- คณะกรรมการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนสภาปฏิรูปแห่งชาติ. (2558). **ปฏิรูปกฎหมายปิโตรเลียมเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน**. สืบค้น 26 ตุลาคม 2558 จาก http://library2.parliament.go.th/giventake/content_nrc2557/d051158-01.pdf
- โครงการเวทีภาคีพัฒนาประเทศไทยThailand Development Forum (TD Forum) สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา. (2557). **การปฏิรูประบบพลังงาน ข้อเสนอจากคณะกรรมการ เวทีภาคีพัฒนาประเทศไทย**. นนทบุรี : สหมิตรพริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). **รายงานผลการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนและการสังเคราะห์ประเด็นข้อเสนอแนะ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.